

CONCEPCIÓ JUANOLA PONS, major d'edat, amb DNI núm. 41.492.330-P, actuant en nom i representació del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB), entitat legalment constituïda, inscrita en el Registre d'Associacions de la Delegació del Govern a Balears amb el núm. 241, secció 2ª, declarada d'Utilitat Pública per acord del Consell de Ministres de dia 19 de Juny de 1985, i amb domicili al carrer Manuel Sanchis Guarner, 10 baixos, de Palma. CIF núm G07089600.

Que vist l'anunci pel qual es sotmet a informació pública l'Avantprojecte de llei agrària de les Illes Balears, publicat al BOIB núm. 94 de 12 de juliol de 2014, , hi presenta les següents:

AL·LEGACIONS

Consideracions generals: de l'exposició de motius i les qüestions competencials

L'avantprojecte de Llei agrària de les Illes Balears és urbanística i no una llei per a afavorir, fomentar i resoldre les problemàtiques del sector primari de les Illes. Més aviat, la Llei promou i obre les portes a actuacions urbanístiques i qalsevol altre activitat que es pugui desenvolupar en el medi rural com a alternativa econòmica a la producció agrària de la qual, n'acabarà provocant la substitució i desaparició definitiva.

Les aportacions de l'avantprojecte que serien aprofitables pels pagesos són ínfimes; tant pel que fa a les possibilitats de la venda directa – punt en el que no introdueix gaires avantatges respecte de les condicions actuals – com pel que fa a les condicions de feina i exigències que han de complir el que es dediquen a la producció primària.

En canvi, relaxa molt les exigències per a grans propietaris d'instal·lacions a sòl rústic i a indústries agroalimentàries, independentment de la seva vinculació o no amb el productor de la matèria primera.

En l'exposició de motius, l'avantprojecte deixa clar que l'objectiu de la llei és remoure la legislació territorial, ambiental i urbanística per tal de sotmetre el territori als interessos de les activitats econòmiques susceptibles de ser ubicades al sòl rústic.

Al nostre entendre, amb aquesta nova Llei es promouria encara més especulació immobiliària de les propietats rurals, encara que emmascarada d'un fictici suport a la pagesia. Segons la nostra anàlisi crítica, la proposició de llei no potencia l'oferta agroturística o de turisme rural de qualitat, sinó que impulsa el mercat immobiliari de totes les edificacions rurals, sigui quin sigui el seu ús actual. El seu concepte d'activitats "complementàries" que inclouen, per exemple, la nova edificació per "agroestàncies", infraestructures o equipaments –per exemple eqüestres– sigui quina sigui la qualificació del sòl.

La llei és una clara amenaça a la conservació de la vocació productiva del camp i els seus valors naturals, culturals i paisatgístics. La nova normativa que promou el Conseller Company preten burlar la legislació urbanística, ambiental i hídrica, prenent que projectes vinculats al desenvolupament "d'activitats complementàries" a l'activitat agrària no precisin Avaluació d'Impacte Ambiental ni Declaració d'Interès General.

De l'afectació als recursos hídrics i tractament de residus potencialment contaminants.

L'article 30 de l'avantprojecte de Llei obliga a que la planificació hidrològica "contengui les previsions necessàries per a satisfer les necessitats hídriques de les explotacions agràries de les Illes Balears, que garanteixin en primer lloc, les concessions i les autoritzacions otorgades per a usos agraris i les possibles noves concessions i autoritzacions".

No es tracta doncs, de garantir les extraccions reals per a usos agraris dels últims anys (entorn a 45Hm³) **si no de garantir totes les concessions i autoritzacions otorgades (de l'ordre de 150Hm³) tot i que, en molts casos, duguin més de 10 anys sense fer-se efectiva la seva explotació** i tot i que d'acord amb el text Refós de la Llei d'Aigües, s'hauria d'haver iniciat el procés administratiu per a anular-les.

A banda d'això, l'avantprojecte de Llei estableix que es permetran activitats d'alt consum d'aigua (per exemple, camps de polo) sense regular la necessitat de justificació de suficiència, tant en quantitat com en qualitat del recurs.

Per altra banda, l'article 31, quan es refereix al foment de la utilització de les aigües regenerades, planteja que **l'ús agrari d'aquestes no implicarà la substitució dels recursos tradicionals disponibles**. Tenint en compte que per a un bon nombre de masses d'aigua subterrànies, per assolir els objectius de sostenibilitat, és necessari reduir les extraccions i que les aigües regenerades són l'únic recurs de substitució possible. Per tant, l'eliminació d'aquesta possibilitat fa inviable assolir els objectius establerts.

A l'article 33, s'estableix que es permet l'aplicació de productes derivats d'origen agrari o agroalimentaris (s'especifica que no són subproductes) i de la agroindústria associada (de transformació) en la pròpia finca i sense regulació específica. L'aplicació d'aquests productes al terreny, representa un alt risc de contaminació d'aqüífers, tant per la fracció greixosa d'alguns d'ells com pels metabòlits contaminants que resulten dels processos de transformació, especialment en aqüífers vulnerables.

Per tot això, l'avantprojecte de llei, tant pel que fa a la gestió dels productes derivats de l'activitat agrària (article 33) com pel que fa al que contempnen els articles 30 i 31 sobre gestió hídrica, **contrauen l'article 4 de la Directiva Marc de l'Aigua (Directiva 2000/60/CE) i fa incomplibles els objectius d'aquesta i inútil qualsevol criteri racional de planificació hidrològica**.

Finalment hi ha un altre aspecte preocupant que cal posar de relleu. La gestió de subproductes d'origen animal no destinats al consum humà (**SANDACS**) de l'article 37, s'ha de posar en relació amb la recent resolució del Conseller d'Agricultura, Medi Ambient i Territori, de 6 de juny de 2014, per la qual s'estableix "zona remota" tot el territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i es **permet l'enterrament d'aquests subproductes a la pròpia finca amb el consegüent risc greu de contaminació dels aqüífers**. La consideració de les Illes Balears com a zona remota, quan reben un important fluxe turístic internacional i importen residus europeus per a ser incinerats aquí, resulta totalment absurda, injustificada i inversemblant, atenent els riscos que pot comportar.

De les qüestions urbanístiques

Ja hem esmentat que consideram que l'avantprojecte de llei agrària és urbanística més que cap altra

cosa i que té clarament la intenció la submissió del foravila balear als interessos de terratinents i promotors immobiliaris. Així ho demostren:

- La Disposició Final 1^a de modificació a la baixa de la protecció territorial que defineix la Matriu de Sòl Rústic, especialment pel que fa al sòl rústic protegit (com ara les ANEI, fins i tot d'Alt Nivell de Protecció). Una qüestió que no té cap sentit en el context del que es suposa que hauria de ser legislació agrària
- L'establiment d'una parcel·la mínima de 14.000 m² per a edificacions de nova planta, a l'article 102.
- El desenvolupament d'infraestructures i equipaments, sigui quin sigui el grau de protecció urbanística del sòl rústic, segons l'article 106. En aquest cas, l'avantprojecte tracta amb menyspreu els sòls "de baixa productivitat agrícola", considerant-los "marginals o degradats", descartant la seva vàlua ecològica o paisatgística per ubicar-hi tota mena d'instal·lacions de caràcter urbanístic més que no agrari.
- Les activitats eqüestres que es promouen amb l'avantprojecte suposen una elitització del foravila, donat que aquesta activitat és recreativa-turística y no agrària. L'article 59 exigeix, injustificadament, aquestes instal·lacions de la preceptiva Declaració d'Interès General. Com es justifica que aquestes infraestructures no precisin d'aquesta tramitació que té el seu sentit a l'ordenació del sòl rústic a unes illes on el foravila està tan amenaçat urbanísticament?
- D'altres activitats definides per l'avantprojecte com a activitats "complementàries" (article 82) i "activitats complementàries agroturístiques de diversificació agrària" (article 85: agrooci, agrocultura, refugi, agroturisme...) quedarien exemptes també de la preceptiva Declaració d'Interès General si prospera aquest avantprojecte de llei agrària (articles 83 i 94.2 respectivament). Aquestes activitats definides en els articles 86 a 89, suposadament complementàries, donarien cobertura legal a la funcionalització urbano-turística del foravila de les Illes Balears, en detriment de la seva funció agrària.
- En general, a la Disposició addicional segona deixa clar que queda sense efecte qualsevol norma que exigeixi la declaració d'interès general per a la implantació d'activitats agràries i complementàries.
- L'article 95.2 permet dividir o segregar per sota de la unitat mínima en diversos supòsits, entre els quals estableix un supòsit c) que defineix com " en altres supòsits anàlegs o similars, de caràcter justificat, en els termes que es prevegin reglamentàriament". Es tracta d'un supòsit

totalment arbitrari que dona peu a la justificació de noves segregacions amb objectius purament especulatius.

- La disposició addicional primera implica la legalització per llei dels edificis, construccions i instal·lacions destinats a usos agraris, ubicats en una explotació agrària i construïdes amb anterioritat a la Llei 1/1991 independentment de la qualificació del sòl, és a dir, encara que es trobin en una àrea natural protegida.

En aquest sentit, consideram que l'avantprojecte afavoreix i promou la desregulació del sòl rústic i la substitució de l'activitat agrària. Consideram que l'avantprojecte hauria de respectar l'interès general i el marc regulatori urbanístic i ambiental i regular única i exclusivament els aspectes vinculats a l'activitat agrícola i ramadera. En aquest sentit per tant, qualsevol exoneració de compliment dels paràmetres urbanístics i de la regulació ambiental amb l'excusa d'afavorir l'activitat agrària, ens sembla una clara regulació a la carta, contrària a l'interès públic i una invasió i usurpació competencial susceptible de ser objecte de recurs d'incostitucionalitat.

De la gestió i aprofitament forestal

A consideració del GOB, els objectius bàsics del capítol VIII relatiu a la gestió i aprofitament forestal són per una banda, **facilitar l'explotació forestal per a la producció de biomassa, a finques privades i públiques, tinguin o no protecció especial i, facilitar la limitació d'accés o el cobrament per part dels propietaris de finques per a la recol·lecció de bolets**

L'article 66 de la l'Avantprojecte de Llei estableix que tant els IGFS com altres actuacions no planificades (sol·licituds de tala, per exemple) tenen la consideració d'actuacions de relació directa amb la gestió dels espais on tenen lloc, i per això **no s'han de sotmetre a avaluació de les seves repercussions, tal i com està establert per als espais Natura 2000 i contravenint així la Llei 42/2007 (patrimoni natural), que transposa el que estableix la Directiva 92/43/CE (d'hàbitats).**

S'ha d'entendre que quan la Directiva parla de "tenir relació directa amb la gestió del lloc" està parlant d'intervencions que formen part de la realitat habitual de l'espai natural i contribueixen al manteniment dels seus valors, o bé són mesures necessàries per a la gestió de l'espai protegit. Cal consi-

derar que l'explotació de biomassa, realitzada en determinades condicions, pot afectar de forma apreciable la situació de conservació del lloc (per exemple, afectant espècies amenaçades o de conservació prioritària) o fins i tot pot generar canvis en la composició específica dels hàbitats presents, afectant així els valors que motivaren la seva consideració com a LIC o ZEPA. Sembla idò inadequada la intenció d'eludir la necessitat d'avaluar convenientment els IGFS o altres actuacions que intervinguin de forma apreciable sobre la coberta forestal.

L'apartat 4 de l'article 70 (recuperacions de cultius) pretén **eliminar l'obligació d'avaluar les repercussions de l'eliminació de vegetació forestal a zones Natura 2000** per tal de recuperar antics conreus. De la mateixa manera que hem explicat en relació article 66, consideram inadequat eximir de l'obligació d'avaluació de repercussions a les recuperacions de conreus, tenint en compte que impliquen l'eliminació de l'hàbitat existent i afectaran de forma molt evident a les espècies i hàbitats presents fins al moment i que caracteritzaren els llocs en el moment de la seva consideració com a LIC o ZEPA.

L'article 72 considera també que "són activitats relacionades amb la destinació o naturalesa de les finques" "l'apilament, l'emmagatzematge, l'estellament, l'emballatge, la trituració, o qualsevol altre". Estam parlant no ja de l'extracció de materials forestals, sinó del seu procés. Consideram que aquestes instal·lacions han d'estar contemplades al corresponents instruments de planificació, bé sigui als IGFS, als PAF o a les sol·licituds de tala, i en el seu cas, el en marc del corresponent instrument de planificació, s'han d'avaluar convenientment les seves repercussions sobre el lloc.

En relació al que determina l'article 75, consideram que cal fonamentar mínimament ja justificació de vedats i reserves, ja que es plantegen com eines de "gestió, conservació i manteniment". Per això, consideram que la memòria hauria d'incloure, a més del que ja s'indica a l'article 75.2, "informe tècnic justificatiu, indicant els recursos presents, el seu estat de conservació i les mesures de gestió que es portaran a terme per a preservar-lo o millorar-lo".

L'article 78 possibilita la **privatització dels aprofitaments forestals "de qualsevol classe" (i no només dels "recursos silvestres") a les finques públiques**. Consideram que a les finques públiques

només han de poder ser objecte de concessió els aprofitaments fusters, però no els considerats com a "recursos silvestres" per la llei (els "no convertibles en fusta", bàsicament els bolets).

Com a eines plantejades "gestió, conservació i manteniment", consideram que els vedats i reserves han d'informar periòdicament a l'administració forestal sobre l'assoliment dels seus objectius. Per això consideram que cal incorporar un article 79bis que estableixi:

"Els vedats i reserves de recursos silvestres lliuraran a l'administració forestal un informe anual on es detalli l'estat de conservació dels recursos silvestres, les accions de conservació realitzades, i en el seu cas nombre d'autoritzacions emeses i la quantificació dels aprofitaments realitzats. El no lliurament de la memòria anual donarà lloc a expedient de caducitat del vedat o reserva."

Per tot això,

SOL·LICITA

Que es considerin presentades i admetin les al·legacions i resolgui de conformitat amb tot el que hem expressat.

Concepció Juanola Pons

Palma, a 30 de juliol de 2014

Directora General de Medi Rural i Marí
Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori